١٢٨٨ ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽ. ՀԷ ԱԼԱԹ.

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ՄԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ 958 ՕԳՈՍՏՈՍ 28 ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ 1871

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1871

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ

Իշ պու Մէճմուայը Հավատիս, հէր հաքթա ճուամաա էրթէսի կիւնլէրի պէյլիք նիւսխէսի, սոյիր կիւնլէր Ռուզնամէսի նէշը օլունճաղ տրը։

Սենէլ էյի բէշին Ռուզնամէսի իլէ 150 ղրշ.
Ալթը այլ ըղը քէզալիք . . . . . 80 »
Իւչ այլ ըղը քէզալիք . . . . . 45 »

Մէճմուանըն թանէսի 40 վէ Ռուզնամէ 20 փրյ.
Տաշրալար իչիւն պէհէր նումէրաուունա փոսթախանէ էճրէթի ալընճաղը խասսէթէն պէյան օլունուր։

ՀԱՅԱՏԻՍ

Իլանաթըն պէհէր սըրասը պիր տէֆալըգ 5 ղրշ.
Իքի տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իչիւն պէհէր տէֆասընա . . 1½ »
Իւչ տէֆատան զիյատէ օլան, վէ ղայէթ ուզուն իլանաթ իչիւն այրընճա բազարլըգ օլունուր։
Տաշրալարատան կելէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բոսթա մէսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւզէրինէ օլտուղու պու մահալտէ պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՓՈՒԱՅԸ ՍԱՅՍՈՒԲԷՅԷ ՄՈՒՍԹԱԱԼՈՒԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 28 ՕԳՈՍՏՈՍ

Մէսնէէի ճէլիլի սէտարէթիւզմա ուպուհէթլու տէվլէթլու Մահմուտ Նէտիմ բաշա հաղրէթլէրինին, էօհտէի իսթիհալլէրինէ իգաղէ պույրուլսուզունա տայիր, շէրէֆրիլի սիլքի սիւթուր պույրուլուպ, մապէյնը Հիւմայունու միլիւքեանէ սէր քեսթիպի ութուգէթլու պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրի վասըթասը իլէ, ճանիպի Պապը ալայէ կէօթիւրէրէք, ղաթը հաղրէթի Մէշէյխէթբէնահի վէ պիլճիւմէ վիւքէլայի ֆիխամ վէ մէմուրինի քիրամ հաղրաթը, մէվճուա օլտուղլարը հալտէ, պա թաղիմաթը ֆաիգէի ֆէթհ վէ գրաաթ օլունմուշ օլան խաթթը Հիւմայունու շէվքէթմագրունու ղաթը հաղրէթի Բատիշահինին սուրէթը միւնիֆէսի տիր։

“ Վէղիրի մաալի սէմիրիմ Մահ-
“ մուտ բաշա,

“ Պու քէրրէ Ալի բաշանըն վու-
“ գույի վէֆաթընա մէպնի, սէնին մի-
“ ճերրէպ օլան էվսաֆը տիրայէթ իթի-
“ սաֆըն ճիհէթիյիլէ, խըսմէթը ճէլի-
“ լէի Սէտարէթի հէր սուրէթտէ
“ հիւսնի յցֆա իտէճէյին, ինտիմիզ-
“ տէ մէճղուտ վէ միւթէհադըգ պու-
“ լունտուղունտան, մէսնէաը սէտա-
“ րէթ էօհտէի իսթիհալընա թէվճիհ
“ վէ իհալէ գըլընմըշ տըր։

“ Թաֆսիլատէն միսթաղնի օլտու-
“ ղու իւզրէ, քեաֆֆէի մէսալիհի սալ-
“ թանաթը սէնիյէմիզլէն միհվերը լայը-
“ գընտա, հիւսնիւ իտարէսիյլէ, հէր
“ վէճհ իլէ մանթլուպ վէ միւլթէղէ-
“ միմիզ օլան էմրը իսլահաթին տէ-
“ վամ վէ թէրադդիսինէ վ իւքէլամը-
“ զըն ումումմ հէյեէթի իլէ պիլ իթթի-
“ հատ, սարֆը մագտէրէթ օլունմասը
“ մէմուլ վէ միւնթազըր տըր։

“ Հէման ճէնապը ըէպպիւլ ալէ-
“ մին ճիւմլէնին մէսայիսինի մագրու-
“ նու թէվֆիգ պույուրսուն։

ՎԼԻՖԱԹԸ ՍԱՏՐԱԶԱՄ

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու մալիւմ իտի քի, Ալի բաշա, կիրիֆթար օլտուղու հասթալըգընտան ազատէի կիրիպան իտէմէյիպ, նիհայէթ թէրքի ճամէի հայաթ իտէճէք իտի։ Էվվել էմիրտէ, միւթէվէֆֆայի միւշարիլէյհ էյիլէշտի վէ հաթթա Պապը ալ իտէ մէսալիհի տէվլէթէ տէվամ իթմէք իսթէտի։ Պիր ազ սողրա, միւթէվէֆֆա, քէնտինի կէրէյի կիպի քէսպի իֆագաթ իթմիշ զանն իտէրէք, հուզուրու Շահանէյէ չըգտը իսէտ, զաթը հաղրէթը Միւլիւքեանէ, վէզիրինին տիւչար օլտուղու հալը զաաֆրընտան ղայէթ միւքէտտէր օլուպ, իւչ հաֆթա տահա իսթիրահաթը հալտէ պուլունմասընը, վէ միւթէվէֆֆանըն քեամիլէն թասհիհի միղաճ կյլէմսինի կէօրիւպ խոշնուտ օլունմաղճա, Պապը ալիյէ կիթմէք թէֆէքքիւրինտէ օլմամասընը միւթէվէֆֆայա ըէճա կյլէտի։

Ալի բաշա, ասլա դավի իւլ վիճուտ օլմայըպ, վէ սողրալարը պիր կէօյիւս հասթալըգընա կիրիֆթար օլտուղունտան, թէնէֆֆիւսինտէ զաաֆ պուլունտուղու ճիհէթլէ, պունա էն ղիյատէ շիտտէթ վէ մէյլ վ իրէն շէյ չուպուգ օլտուղու իչին, չուպուգտան ֆէրաղէթ կելմէյէ մէճպուր օլտու, Սողրալարը դավ իչին սէօյլէնտի-յինէ կէօրէ, միւթէվէֆֆանընն հասթալըգը շիտտէթլի նէվինտէն օլան վէրէմ հասթալըգընա թէպտիլ օլուպ, պիր գաչ կիւն սողրա թէճէսիւսաթը սիհհիյէ իճրա պիրլէ օլպապտէ հիչ պիր շիւրհէ գալմասը, շէյլէքի, պիր ճիյէրի զաթէն քեամիլէն իսրապ օլմուշ վէ տիկերի տախի շէտիտ սուրէթտէ քետերլէնմիշ իտի։ Միւթէվէֆֆանընն հալի կիւնտէն կիւնէ ֆէնալաշըպ, տիւնքի (չարշամպա) կիւն պիր գաչ տէֆա պայըլըգտան սողրա, Պէպէքտէքի սահիլ խանէսինտէ հէման կիճէնին օն պիր բատտէլէրինտէ վէֆաթ կյլէտի։

Մէհհէմմէտ Ալի Լամին բաշա 1815 տէ թէվելլիւտ իտիպ, իքի էրքէք վէ իքի տէ գըզ եվլատը վար տըր։ Էքպէր եվլատը Ալի Ֆուատ պէյ, պիր գաչ սէնէտէն պէրու տէվլէթ խըրմէթլէրինտէ իսթիխսամ պիրլէ, շիմտի տէ Խարիճիյէ նազարէթի մէքթուպճուլուղու էօհտէսինտէ պուլունույօր, տիկէո եվլատը նազարէթի միւմայիլէյհատա միւսթախտէմ տիր։ Իքի գըզ եվլատլարընտան պիրի, Սալահ Էֆտին պէյին տուլ զէվճէսի վէ տիկէր գըզը եվլէնմէմիշ տիր։

Ալի բաշանըն ճէնազէ ալայը, պու կիւն (բէրշէմպէ) էօյլէնտէ իճրա օլուպ, ֆագաթ օլ դատար միւթանթան սուրէթտէ օլմատը։ Պիւթիւն վ իւքէլա, ալայը մէղքիւրտէ հաղըր իսիլեր։

Ալի բաշա, Սիւլէյմանիյէտէ մէտֆէնի մանսուսունտա տէֆն օլունտու։

Միւթէվէֆֆա Սատրազամընն թէրճիւմէի հալինի նագշ ու պէյան իթմէք, տէվլէթի Օսմանլիյէնին 25—30 սէնէլիք թարիխինի նագլ իյլէմէք օլուպ, հէր քէս տէյէպիլիր քի, միւատտէթի մէղքիւրէնին պէօյիւք գըսմը զարֆընտա միւթէվէֆֆա վէ ազ շէօհրէթեապ օլմամըշ օլան քէնտի տօսթու վէ րէֆիգի Ֆուատ բաշա, իտարէի մէսալիհի տէվլէթին եէտի վահիտ կյլինի բայլաշըլար վէ մէմալիքին գատերի իւզէրինէ միւտավ իմ մուգայյէտ օլտուլար, չիւնքի պունլարտան հիչ պիրի ումումուն գատերինի Շարդըն տիկեր եվլիայի ումուրունա պրագմատըլար. պունլար նակէհան թէվէճճիւհաթը սէնիյէտէն տիւշտիւլեր իսէտ, միւատտէթլերի բէք գըսսա օլուպ, միւատտէթի մէղքիւրէ զարֆընտա ումուրու տէվլէթ սերբեստ օլան դէվաթ, իսպաթը էհլիյէթի վէ ըէգապէթ իթմէտիլեր, վէ եա քէնտի էսէրլերինի պրագմատա վագըթլարը վէ եախսա հիչ տէյիլ իսէ, կերէք իտարէի տախիլիյէտէ վէ կերէք տէվլէթին էճնէպի բոլիթիգասընտա տայիմի պիր թէէսիրլերի օլմատը։ Պա խուսուս խայլի վուգուաթը վախիմ սէպգաթ իթմիշ վէ Թիւրքիա թէվարիխինտէ չայանը գայա վէ տիզդաթ օլան շու սոն պիր դաչ սէնէ զարֆընտա, միւթէվէֆֆա էօյլէ պէօյիւք պիր իտարէ դուլանմըշ տըր քի, էհէմմիյէթի ազիմէսի պուլունան վէ տէվլէթի Օսմանիյէնին հալը միւսթաղպելի իչին էյի քէօթիւ իւմիւտլիւ մէսալիհինտէ չէօհրէթեապ օլտու։

Ալի բաշա, Բէշիա բաշանըն թարիզի բոլիթիգասընա սիւլիւք իթմտի, վէ պունուն էօնիւնտէ Ալի վէ Ֆուատ բաշալար պիրլիքտէ տիզ չէօքտիւլեր վէ եինէ օնուն հիմայէսի իլէ, պունլար, էօյլէ պիր մէվզույէ եէթիշտիլեր քի, ֆիլ հաղրգա քէնտի համիլերինին եէսինտէն պիլէ իտարէյի ալտըլար։

Ֆուատ բաշա միւսթէհնա օլաղաք քի պունուն բէտերի Իզզէթ Մօլլա զաթէն պէօյիւք պիր զաթ իտի, Օսմանը վ իւքէլալարընն էքսերիսի կիպի, Մէհէմմէտ Ալի Լամին բաշա տախի պէօյիւք ֆամիլեատան ատէյիլ իտի։ Ալէտտէվլէ իտտատա օլունտուղունա կէօրէ միւթէվէֆֆանընն բէտերի Պապը ալինին եազընընտա Պահճէ դաբունուն դաբուճուսու օլուպ, օլ վագըթլար, բայթախթը Շահանէ էթրաֆը տիվար չէվրիլմիշ իտի, վէ դաբուլարը, կիւնէշ պաթտըղտա գաբանը բ իտի քի, պաղչիվերիլերէք անճաղ աչըլըբ իտի, իշթէ պու իտի պէքճինին այլըղը։ Բէշիտ բաշա, Ալինին տիրայէթինի կէօրիւպ, 15 եաշընտա իքէն, ալըպ Պապը ալիտէ թէրճիւմէ դալէմինէ գոյտու։ 1830 սէնէսի էսնալարը իտի, շունու տա պիլմէլի քի, կէնճ Մէհմէտ Ալի օլ վագըթ Ֆրանսըզճատան ազմալ իւմաթը վար իտի, ֆագաթ սողրատան տէօրթ սէնէ զարֆընտա լիսանը մէղքիւրտէ ղայէթ չարուգ սուրէթտէ թէղատտիւմ կյլէմիշ օլտուղունտան, վիէննատա սալթանաթը սէնիյէ սէֆիրլիյինի իսէն Ահմէտ Ֆէթհի բաշանին եանընտա սըք քեաթիպլիք մէմուրկյէթի իլէ նասպ օլունտու։ Միւթէվէֆֆա, քէզա րէչիտ բաշայա Լօնտրա վէ Փարիսէ տախի ըէֆագաթ իտէրէք, զանն իտերիղ քի, պիր էյամ մէղքիւր իքի շէհիրտէ միւթէազըպէն մասլահաթ կիւզարլըգ իթտի։ Օլ վագըթտան պաշլայըպ, միւթէվէֆֆա ղայէթլէ թէղատտիւմ կյլէտի։ 1840 սէնէսինտէ Ըէյիս էֆէնտինին միւսթէշարը օլուպ, 1841 տէ Լօնտրատա սէֆիր նասպ գըլընարագ, 1844 սէնէսինէ գատար մէմուրկյէթի մէղքիւրէտէ գալարը վէ պէյլիքճիլկյէ կիրիպ, պատէհու իղմիր վալիսի նասպ օլուպ օրատա Ֆրանսա իլէ աղը միւշքիլաթ զուհուր իթմէք իւզրէ իտի։

Օլ էսնալարտա Սիւրիա, էքսէր տէֆա վուգու պուլտուղու կիպի, բոլիթիգա իլէ մէղհէպ գարըշըգլըգլարա մէնզարէ օլուպ, վէ խարիճիյէ նազըրը Շէքիպ էֆէնտինին, մահելլի մէղքիւրէ ազիմէթի թէնսիպ կէօրիւնտիյինտէն, Ալի բաշա մուվագգաթէն խարիճիյէ նազըրլըգ մէմուրկյէթի միհիմմէսինէ ճէլպ օլունտու քի, պու, իշպու մէմուրկյէթինին պիր մուգատտիմէսի օլտու։ Պիր ազ վագըթ սողրա, Բէշիա բաշա, սատրազամ օլտուգտա, խարիճիյէ նազըրլըղընը տէր հալ քէնտի “ մահմիսինէ „ հավալէ կյլէտի։

Օլ վագըթ էքսէրիա վուգու պուլան թէպէտտիւլաթ արասընտա, Ալի բաշա պիզզաթ 1851 տէ Բէշիտ բաշանըն եէրինէ սատրազամ օլտու։ Զանն օլունուր քի, Ալի վէ Ֆուատ բաշալար պէյնինտէ կէօրիւլտիյիւ կկիպի, Բէշիտ բաշա իլէ Ալի բաշանընտա արասընտա պիր քէֆալէթ վագը օլմատա իտի, Բէշիտ բաշա, Ալի բաշանըն թէգատտիմինտէն օլ գատար խոշնուտ օլմայաճաղ իտի։ Հէր նասըլ իսէ, Ալի բաշա իշպու խըրմէթի ճէլիլէտէ անճաղ պիր դաչ հաֆթա գալըպ, սողրատան Պրուսայա վալի նասպ օլունտու։

Գըրըմ մուհարէպէսի իւսթէ կէլիպ, Ալի բաշա պու միւնասէպէթլէ, Պրուսատան չաղրըլըպ, խարիճիյէ նազըրը նասպ օլունտու։ Միւ-

թէվէֆֆա, որքանը մեղքիւրէ իլէ, վիէննատա ադտ օլունան գոնֆէրանսարտա սալթանաթը Սէնիյէ ճանիպլինտէն վէքեալէթ իյլէտի, քի Աւսթրիա դապինէթօսու, մուհարէպէ եիւզիւնտէն Ռուսիա վէ տուէլի միլթէֆիգա պէյնինտէ զուհուրա կէլէն մէսէլէլէրի թէավ իյէ իշլէն չալըշը խէտէ, ֆայիտէի մուճիպ օլմատը։

Թիւրքիա, Եւրոպա տէվլէթլէրի սիլքինէ տուխուլէ դապուլ օլունուպ, թարիխի ճէտիտ պաշլատըղը վադէթ, Ալի բաշա օլտու քի, Ֆուատ բաշանը մուավէնէթի իլէ, խաթթը հիմայուն թապիր օլունան պէյիւք ահտնամէյի տիւշիւնտիւ։ Ահտնամէի մեղքիւր, Կիւլհանէ խաթթը շէրիֆինտէ միւէսսէս օլան մէպտէէրին թէվսիյինտէն իպարէթ իտի։ Պէլէտիյէ վէ մեզհէպճէ սերպէսիյէթի հավի օլան իշլու պէյանանամէնին միւճիատի, Թիւրքիանը պիւթիւն Եւրոպա իլէ իմզա իյլէտիյի վէզայիֆի ճէտիտէն բէք տէ խօշնուտ օլմամը շ օլտուղու, օլ վադէթ բէք միւթէպէր պիր զանն ու գէյաս իտի։ Ֆադաթ Բէշիտ բաշա պունուն իւզէրինէ ուղուն միւտտէթ եաշամսյըպ վէֆաթը վուգուինտէ, Ալի բաշա վէ անքն իքինճիսի Ֆուատ բաշա քի էքսէր տէֆա պէյլէ չաղըրըմշ տը, պիւթիւն էրպապը բօլիթիգանը վէ խուսուսի իլէ Սթանպօլտա մուդիմ սիւֆէրանը էֆքեար վէ ղիւիւմէրի իլէ մէէլուֆ օլտուլար։

Պիղիմ պէյան իյլէտիյիմիզ թարիխլէրէյ, օղույանլարը մը Սատրազամը տէվլէթի Օսմանիյէյ այիտ օլան նիճէ նիճէ վուգուաթը միւհիմմէյ հիսսէտար օլարադ, միւտտէթի մէմուրիյէթինին խիթամընա տէկին քէսպ իյլէտիյի թէճարիպլի տիբլօմաթիքէյի ֆէհմ իսէպիլ իրլէր։

Ալի վէ Ֆուատ բաշալար, մուդապէլէթէն նասպը մէմուրիյէթ եանի պիրի վէ եավսատ տիկերի Սատրազամ վէ եավսատ խարիճիյէ նազըրը օլալը պէրու, իքիսինինտէ էֆքեարը պիր իտի։

Խաթթը Հիմայուն վէ օնտան նէյէթ իտէն իսայլի դավանին վէ ֆէրմանլարտան սօղրա, Ալի բաշանը ղիքրի, էսկի Պիղանթիս հիւքիւմէթինի թէճուտտ իթմէք էֆքեարընտա օլան Ռումլարը իտտաալարընը մահվ վէ նապէտտտ իյլէմէսի իլէ, խուսուսու իլէ Օսմանլըլարը նագլիյէթլէրինտէ եատ օլունաճադ տը։ Պիղ միւէրրիխլէրէ պը բադրըրը պունուն մուհաքէմէսինի քի, պու նէթիճէի հալ ղիյատէ, Ալի բաշանը ուսթալըղընա՞ մը, եօղսա մը խասիմէ՛ի պուլունան զէվաթը ատէմի դապիլիյէթինէ ամֆ օլունմալը տը։ Լաքին շու ճէրհ դապուլ իթմէղ պիր մատտէ տիր քի, իսթիքլալ սօն ըէնկինի ալտրղը վադէթ, Ալի բաշանը կիրիտէ վադը օլան մէմուրիյէթի, թուլ միւտտէթտէն պէրու խրիսթիյանլարը թահրիք վէ թէշվիշ իտէն "Ռում էֆքեարընը" մաղլուպիյէթինի իսպաթ իթտի,

Մարաթօնտա վուղ ու պուլան ճինայէթլէր, Եունանլըլարը, Այասոֆիա ճամիսի իւզէրինէ էնիտէն խաչ վաղ իթմէք հըրս ու թամանընը հէման մահվ ու նապէտտտ իսիմէսինէ սէպէպ օլտու։

Ալի բաշանը իտարէսի զէմանընտա տէվլէթի Օսմանիյէնին խարիճի բօլիթիգասընտա էտասէն պիր թէպէտտիւլաթ վադը օլտուղու թէվարիխտէ կէօրիւլէճէք տիր։

Սահիհ տիր քի, պիղ զաթ Ռումլար տախի, Ռուսիանը քէնտիլէրինի ալէթ մադամընտա դուլլանտըղընը ֆէհմ իթմէյէ պաշլամըշլար տը։ Ֆադաթ քէնտիլէրինին տէվլէթի մեղքիւրէյէ պիր ֆայիտէլիքլէրի կէօրիւնտիւքճէ, հադրգաթը հալ իշլէրինտէ աշիքեար օլմայաճադ իտի։ Կիրիտ իսթիքլալընտան սօղրա, հալ պաշդալաշը։ Շիմտի Ռուսիա սուրէթի զահիրէտէ օղ դատար թիւրքիայա տօսթ տուր քի, իլերուտէ ի՛քի հէմճիվար տէվլէթլէր օլապիլիրլէր, վէ միւթէվէֆֆա Սատրազամ, վէֆաթընտան պիր աղ էյամ էվլէլ, էֆքեարընա մուղայիր օլարադ, պիր մուահէտէյէ իմզա վաղ իթտի, քի մեղքիւր մուահէտէ ահքեամընճա, Ինկիլթէրրա քէնտի թէէմինաթընը Թիւրքիատան դալարրը իտի, էյլէ պիր թէէմինաթ քի, եալընըղ իշլու մէմալիքլէն խաթրը իշլէն, 150 միլէօն լիրա ադճէ վէ 30 պին քիշի սարֆ ու թէլէֆ իթմիշ իտի, Ֆրանսանը վէ պիղ զաթ Թիւրքիանը սարֆ ու թէլէֆ իթտիյի ադճէ վէ գան տա հիսապտա օլմայարադ։

Միւթէվէֆֆա Սատրազամը ի՛տալէի տախիլ իյէսի վէ ալէլ ումում էվլիայի ումուրլուդ սրֆաթը հադգընտա բէք չօղ սէյլէյէճէքլէրիմիզ վար իսէտ, պու կիւն Տէվլէթի ալիյէ, մէմալիքի իշլէն պէյիւք մէնֆաաթը մուճիպ օլան Ալի բաշա կիպի պիր շէօհրէթշիար զաթը զայպ իթտիյինի թաստիղլէ իքթիֆա իտէճէյիզ տիր։

Լէվանթ Թայմլ։

ՀԱՍՈՒՆ ԷՖԷՆԴԻ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ԹԱՇՐԱԼԱՐԱ ԵԱԶԸԼԱՆ ԵԱԼԱՆԼԱՐ

Իքիտէ պիլտտէ իստէմէյէրէք տասկի իսմինի զիքր իթմէյէ մէճպուր օլտուղումուզ պու զաթը շէրիֆ, թարաֆկիրէրինին զաաֆը դալպինէ մէտար օլմայա, վէ տիւշար օլտուղարը մէյյուսսիյէթի պաղը պաղը տէֆ իթմէյէ պաշդա պիր չարէ պուլամայըպ, պէհէր բօսթա քէնտի իսթէտիյի, վէ օնլարը քէյֆինէ ույկուն պիրէր նէվ իճատ եալանլար ույտուրուպ միւթէմատիէն եաշլազտտա օլտուղուալարը ղըմը թահրիրաթլարտան տաղնաշըմըշ տը։ Շէօյլէ քի,

1°. Բօսնատան կէլէն մօնսինեօր Ֆըրանքի միւնաղասայը մալ լումէսէ կէօյա հէր իսթէտիյինի Պասը ալէյէ դապուլ իթտիրիպ, տասվայը գաղանմըշ, վէ հէր շէյի պիթիրմիշ տիր։ Անճադ մատտէ եալընը պիր իմզա ալմայա դալմըշ ըմըշ։

2°. Կիլիկիա բաթրիյի սէմահէթլու Յակոբ Պետրոս Թ. էֆէնտի, վէ ֆաղ իլէթլու Գալըպճեան իդնատիոս սերբիսգոպոս հաղարաթը, կէօյա ըղհարը նէտտամէթ ղըմընտա հէմէն եադընտա Բօսնայա կիթմէք էֆքեարընտա օլուպ, միլլէթին տէօրթտէ իշ բայը դատար տախի բիշման օլարադ, քէնտի այադլարընա դաբանմըշլար ըմըշ։

3°. Հասուն էֆէնտի բուհանիճէ բաթրիք դալըպ, նէզտի Տէվլէթի ալիյէտէ պէթէքբար դապուլ վէ իպգա պույրուլմուշ, վէ քէնտինէ մուխալիֆ օլան թադրմընը բուհանի կիսրուհի եադընտա էլալիսէ վէ սրֆաթը բէսմիյէլէրինի թէպտիլ, վէ եէտլերինտէ պուլունան քիլ իսէլերի թէսլիմ իթմէյէ, վէ Գալթօլիք թանըլմամայա Տէվլէթ մարիֆէթիյլէ մէճպուր օլաճադլար իմիշ։

4°. Պալիէրատա Բաբանը լայէսթիլիյինէ մուխալիֆ պուլունան ճէմիյէթլէ ադտը իթթիֆաղ ղըմընտա, ֆազ իլէթլու Սուքիաս գերապայծառ հաղրէթլէրի եադընտա եօլա չըդրպ, հէմէն օրալարա կիթմէքտէն ղայրի պիր շէյէ իւմիտի գալմամըշ։ Վէլ հասըլ, հէմէն պու կիւն եարընն հէր իշլէր սը բասընա կիրմէյէ եիւզ թութմայա պաշլամըշ ըմըշ։

Հասուն էֆէնտի թարաֆընտան շիմտիքի հալտէ պէհէր՝ հաֆթա եէնիտէն եէնի իճատ օլուպ, զավալլը սաֆտերունլարա թահրիրէն թէպլիղ օլունան եալանլար պաշլըճա պունլար վէ պունա պէնզեր շէյլերտէն իպարէթ օլուպ, պունլարա գարըլան պիշարէլէր տախի շիմտիկի մէրադլարընը պու կիպի ասըլսըղ վէ պաթըլ շէյլեր իլէ տէֆ իթմէքտէ տիրլէր։

Պիղ իսէ, պու կիպի արաճիֆլէրին ճէրհ ու թէքզիպինէ տախի թէնէզզիլ վէ իրթիքեապ իտէմէտկիմիզտէն, Հասուն էֆէնտի նէզտինտէ դուրուլան պու նէվ իճատ եալան ֆապրիգասընտան պունտան պէյլէ տախի չըդաճադ կէօնա կէօն եալանլարընա միւնթազըր, վէ քէնտի իլէ թարաֆկիրանընը կիրիֆթար օլտուղու սէֆիլ հալէ միւթէէսսիֆ պուլունմադտայը։ Պաղալըմ քի, տահա նիչէ պիր, պիր ատամ եիւզ իւնտէն ումում միլէթիմիզ շու եալան տէրեալերի արասընտա չալդալանըպ պիհուզուր վէ ալթիւսթ օլաճադ տը։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Վիէննա 6 սեպտեմբեր.

Էյալէթլէրտէ մէպուս ինթիխապ օլան զէվթընը էքսէրիսի ատաթը աթիդայը թասահուպ իտէն ֆրդա տը։

Լօմպարտ շըմէն տըֆէրլէրինին ինչասը իշլէն օլան իսթիդրաղընը տէֆթէրի մահը հալին 12 ինճի կիւնիւ քիւշատ օլունաճադ տը։

Պէրլին 6 սեպտեմբեր.

Սալցպուրկտա վուգուս պուլան միւլադաթը սէմէրէսի, Ալամանեա վէ Աւսթրիա իմբէրաթօրլարը մէյանէսինտէ վադը օլան միւսաֆաթը թէէքիտինտէն իպարէթ տիր։

Փարիս 6 սեպտեմբեր։

Օրլէան խանէտանընտան տուդ ա'Օմալը, ձէղայիրէ վալի նասպը միւհթէմէլ օլաճաղը թէվաթուր պուլույօր։

Իթալիա սէֆիրի Մ. Նիկրա Փարիստէն չըդալը սէքիզ կիւն տիր։

Փարիսի սուլու կաղ իլէ ամէէչ վերէն գարըլարըն մուհաքէմէսինէ պու արա բույէթ գըլընրյօր։

Մ. Բուէ, Գօրսիգա ճէղիրէսինին դանտիտալըղընը դապուլ իյլէմիշ տիր։

Պրիւսսէլ 6 սեպտեմբեր.

Մաքինիսթ ամէլէլէր իշլերինի թաթիլ իյլէմիշլէր տիր։

Փարիս 5 սեպտեմբեր։

Միլլէթ մէճլիսի, 1871 սէնէսի սընդիքընտան օլան ասաքիրի մրդտարընդն 120 պին նէֆէրէ թէդարրիւ իյլէմէսինի հավի օլան լայիհայը դապուլ իյլէտիյի կիպի, պէտէլի ասքէրիյէ ուսուլինի տախի դապուլ իթմիշ տիր։

Մուհարէպէ եիւզիւնտէն թէրէթթիւպ իտէն զարար վէ զիյանա պիթիւն միլլէթին հիսսէտար օլմասընա տայիր Մ. Գլօտսն տէր մէյան իթտիյի թէքլիֆին միւսահասասը եարընա պրագրըմշ տը։

Միլլէթ մէճլիսի իլէ, հիւքիւմէթին իդամէթկեահը Վէրսայտա վաղ ու իպգա իչէն Մ. Բավլինէլ թարաֆընտան թաղտիմ օլունան լայիհանընն միւսահասընա պէտ վէ միւսաշէրէթ օլունմուշ տուր։

Փարիս 6 սեպտեմբեր.

Վէրսայտա մուդիմ տիվանը հարպ, Փարիսի սուլու կաղ իլէ թութուշտուրմադա ճիւրաթ իտէն իշ նէֆէր դարբը, դաթլէ վէ պիրինի նէֆիյէ վէ տիկէր պիրինի տախի մահպուսիյէթէ հիւքմ իյլէմիշ տիր։

Ֆրանսա իլէ Իթալիա պէյնինտէ չէտիտ իսթիլաֆաթ վէ Մ. Թիէր իլէ Իթալիա սէֆիրի Մ. Նիկրա պէյնինտէ չէտիտ իյղահաթ վաղը օլտուղու հավատիսլէր պէէսաս տը։

Մ. Տան վէ Մ. Բալմէր նամ սարաֆան թարաֆընտան բիյաչայա չըգարըլան եէնի Օսմանը իսթիգրազը սէհիմլերի պիր ֆրանգ պաշ իտիյօր։

Պէրլին 6 սեպտեմբեր.

Կազէթ տը լա Գրօանամ դազէթա, Մէմլէքէթէն էմարէթինին, Ալէմանեա հիւքիւմէթինէ իրսալ իյլէտիյի պիր գրթա պէյանանամէ հազրընտա «Ալէմանեա հիւքիւմէթի, էմարէթի մեղքիւրէյէ տէր խաթը իթտիրմիշ տիր քի, Մէմլէքէթէն էմարէթի տիւէլի սայիրէ իլէ տօղրուտան տօղրու միւնասէպաթը տիբլօմաթիքէյէտէ պուլունմադ հուդուդունու հայիզ օլմադընտան, թամ հիւքիւմտարա մալիք պիր հիւքիւմէթ տէյիլ տիր» ճիւմլէլերինի պէյան իյլէմիշ տիր։

Սալցպուրկ թարիխի մեղքիւր.

Իմբէրաթօր Կիյեօմ հազրէթլէրի, բէֆագաթընտա Մ. տը Պիզմարգ պուլունու հալտէ պու ախշամ մայէթի մէվճուտէսի իլէ միւվասէլէթ պույուրուպ, էթրաֆը սիւֆէրա վէ իւմէրայի ասքէրիյէտէն իհաթա օլունմուշ օլան Աւսթրիա իմթօրու թարաֆընտան գապուլ օլունտու։ Աւսթրիա իմբէրաթօրու, Բրուսիա ասքէր իւնիֆօրմասընը վէ իմբէրաթօր Կիյեօմ տախի Աւսթրիա ասքէր իւնիֆօրմասընը կիյինմիշլէր իտի։ Իքի իմբէրաթօրլար, օթէլէ կիտիպ, օրատա իմբէրաթօր Կիյեօմ պիր չարեէք գատար արամ վէ խթիբահաթ իյլէտի։ պու ախշամ, իմբէրաթօրա մախսուս օլան սարայտա միւքէմմէլ պիր զիյաֆէթ վերիլէճէք տիր։

Բօմա 6 սեպտեմբեր.

Մ. Տէվիչէնցի, մէարիֆ, վէ ամիրալ Բիսօթթի պահրիյէ նազրը, վէ Մ. Կատտա տախի, Բօմա վալիսի նասպ զըլընմըշլար տը։

Լօնտրա 6 սեպտեմբեր.

Մատէնիյաթտա իշլեյէն ամէլէլէր իշլերինի թաթիլ իյլէտիյի սեպպպլէ, Ինկիլթէրանընն Շիմալ թարաֆընտա օլան ոլէլտէլերտէ տախի պու իշ զիյատէ սիրայէթ իյլէմիշ տիր։

Վիէննա 7 սեպտեմբեր.

Ինթիխապ օլան մէպուսլարընն էքսէրիսի ուսուլու աթիդա թարաֆտարը տը։

Իմբէրաթօրլար Սալցպուրկա վասլ օլտուգլարընտա պէօյիւք շէհրի այնն վէ տօնանմա իճրա օլունմուշ տուր։ Իքի հիւքիւմտար պէյնինտէ ճէրէյան իտէն մուհապէթին, Եւրոպանընն սուլհ ու սալահընն իպգասը իշլէն հաղրգաթէն պիր իթթիֆաղ հասլ իթտիրմէյէ մէտար օլաճադը մէմուլ տուր։

Իքի տէվլէթին պաշ վէքիլլերի խթիշարէ իսէյօրլար։

Վիէննա 7 սեպտեմբեր.

Աւսթրիա զազէթալարը, ուսուլու աթիդա թարաֆիլրի օլան էքսէրիյէթի մէպուսանընն մէյլիսաթ վէ էֆքեարլարընտան իշթիքեա իսէյօրլար։

Ալի բաշանընն վէֆաթը, պուրասա հէր քէսին էսէֆ ու էլէմնի մուճիպ օլտու։

Պանգա սաղտթօսունու եիւզտէ պիրէ չըդարմըշ տը։

Սալցպուրկ 7 սեպտեմբեր.

Մ. տը Պիզմարգըն դավիէն պէյանընա նազարէն Եւրոպա տէվլէթլերի պէյնինտէ քէմալը իթթիֆաղընը հասըլ օլտուղունու Ռուսիա կէօրիւպ մէմնուն օլաճադ իմիշ։

Վէրսայլ 6 սեպտեմբեր.

Միլլէթ մէճլիսի իլէ հէյէթի վիւքէլանընն նազլը մէսքեան իյլէմէսինի հավի լայիհա իւզէրինէ օլան միւճատէլէտտ բաթըրտը չըգմըշ տը։ Վիւքէլատան իքի քիշինին Մօն Սէնի տաղընընն ալթընտան կէչէճէք շըմէն տը ֆէրին ըէտմի քիւշատընա հաղըր պուլունաճադլարը իհթիմալտէն տիր։

Վէրսայլ 7 սեպտեմբեր.

Փարիս շէհրինին տայիրէի պէլէ-

ՈՎՏՈՒԽՈՒՄ ԶԵՌՎՍՄՋԳՄ

ոգորալտա գավիթաչ ՝ գով ՝ ՝ Ոոոոչ մՆչ ՝ ի մոՀՀոլեեոդ ՀՆ բ ՝ գմեով ԺԷրԷդ ԽՎՎՀ
՝ վ ԵՎՎտո գՆոբ ԽՎոբ ՝ գոգվոալ
՝ իոչ գՆոգ մվո ոլոս ՀՆբոՎԽտոս ՀՆբոՎ
վԼԷԳՎՎՎԺ գոգվԷՆՎ գի ոլոմոգոալտա
ոտոոմս վԽվՆոս ՝ գոոոգԷ մՎոԽՎՎՀՀՀՀՀՀ
ԳՎ գվՆՎվո մվո ՝ մՎՎԽՎՎՀՀՀՀՀ ԽՎՎ Խոոբ ՝ գՆՎՎ
մՎՎՀՎՎ գՎՎ Ոոոոչ ՝ գՎՎ ՝ գՎՎ գՎՎ գՎՎ

գամբչյար թութուչուպ, իբի նէֆէրի ա-թէչէ գուրպան կիտիպ, ալթըսը կիւճ հալ իլէ խէլաս օլտուգլարը։

Քէզալիք գաղալի մէգքիւբէ թապի, Կիւչթիյահ քէօյիւ ահալիսինտէն Պետրոս իլէ, փէրխօս գարիյէլի Պողոս նամ Խրիս-թիյանլար օթ վէ իւլաֆ պիչտիքլէրի սը-բատա, պիր այր զուհուր իտէրէք, մէր-գում Պետրոսու թութմուշ, Պողոս տախի տախի ըէֆիգլինին գուրթարըլմասը իչին, թըրփան իլէ այրնըն իւզէրինէ հիւճիւմինտէ, բէնչէսինէ ալտրը Պետրոսու իբի էլի իւզէ-րինտէ գալտրըրպ, Պողոսուն համլէսինէ սիբէր իտէրէք, անըն տախի իւզէրինէ եիւրիւմիւշ օլտուղունտան, մէրգում Պո-ղոս պըրագըպ գաչմասը իլէ, այր էլինտէ պուլունան Պետրոսուն գաբնընտան եարբպ պաղըրսաղլարընը չըգարբպ կիթմիշ, վէ հէր նէ գատար Պետրոս խանէսինէ կէօ-թիւրիւմիւշ իսէտ, իբի կինտէն միւ-թէէսիրէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

Մուշ սանճաղը մութասարրըֆլըղընտան մաղամը վիլայէթէ վարիա օլան թահրիրաթտան ալնաչըլմըշ տըր։

Էնվարը Շարդիյէտէն խիւլասա.

— Կէրէք Ռօմա մէքտուպո, վէ կէ-րէք Սէյաայը Հաղիդէթէ ճէվապ վէ սայըր միւհիմ պէնտլէրիմիզ վար իսի իսէ տէ, եէրլիմիզին թէհամիւլիւ օլմատրդընտան, պիզզարուր կէլէճէք հաֆթաքի նիւսխէ-լէրիմիզտէ բէյտէրբէյ նէչրիտէճէյիզ տիր։

ՔԱՂԿԵԴՈՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԵՆԵՏԿՈՅ

Քաղկեդոնեան վարժարանին հանգստ-եան օրերը Սեպտեմբեր 1 ին լմնալով՝ երկրորդ օրը որէ հինգշաբթի վարժարանը պիտի բացուի. ուստի հաճին մեր աշա-կերտաց պատուական ընտանիքներն ի-րենց զաւկընները դարձնելու վարժարանս Սեպտեմբերի 2 ին, որպէս զի իրենց ըն-թացքն սկսին։

Իսկ այն նոր ընտանիքներն որոնք կը յօժարին իրենց որդիքը վարժարանիս խնամոցն յանձնելու, փափաքելի է որ այս միջոցիս յանձնեն, որպէս զի ուսմանց սկզ-բնաւորութեանը ժամանակ գտնուին։

Վարժարանս իր ուսումնական եւ դաս-տիարակութեան ընթացիցը երկրորդ տա-րին պիտի սկսի. ներքին վերատեսչութիւ-նը ամեն խնամք եւ մտադրութիւն պիտի դործադրէ իւր աշակերտացը բարոյական եւ ուսումնական յառաջադիմութեանը հա-մար։ Աւելի ընտիր վարպետներ, ուսմանց եւ դիտութեանց առաւել բարձր ընթացք-ներ, լեզուաց աւելի կարեւոր կրթութիւն-ներ, եւ մանաւանդ այլ եւ այլ լեզուաց խօսակցութեան՝ աշակերտները վարժեցը-նելու համար՝ ամէն հնարք իգործ պիտի դրուի, որով ընտանիքներու մէկ մեծ փա-փաքն ալ կարենանք լեցընել որոնք կ'ու-զեն վարժ տեսնալ իրենց զաւկընները օտար լեզուներու խօսակցութեան մէջ եւ մանա-ւանդ Քաղդիերենի։

Վերատեսչութիւնը տեսնելով ազգայ-նոց մտադրութիւնն ու սէրը վարժարա-նիս վրայ, առաւելագոյն փութով եւ ե-ռանդեամբ մը կը սկսի այս երկրորդ տա-րին, յուսալով որ իր աշխատանքն արժա-նաւոր ընծայէ ազգին վստահութեանն եւ աշակերտաց օգտակար, եւ իր ջանիցը փո-խարէն ուրիշ բան չը փափաքիր բայց մի-այն ներկայացնել ազգին առաքինի, կըր-թըված եւ ուսեալ զաւակներ։

Հ. Վարդան Վ. Շիշմանեան
Վերատեսուչ Քաղկեդոնեան
վարժարանին.

ՅԱՆԴԴՆՈՒԹԻՒՆ «ԵՂԻՅԻ ԼՈՅՍ»
ՄԻ Է

Իրախո՜յս պատանի հիմնադիրք. իրա-խո՜յս, Եղբարք, վասն զի մեր յղացած մեծ դաղափարն դործադրուելու վրայ է. բայց եթէ երբեմն դանուին այնպիսի ան-ձինք որ մեր աշխատութեանց փոխարէն մեզ փչէ պսակով պսակել ուզեն. . . այն ալ սիրով ընդունիմք, եւ այս ալ մեծ ա-պացոյց մ'է մեր ձեռնարկութեան «հրա-կայաքայլ» յառաջանալուն Գանուեցան ո-մանք որ զգալով իրենց անկարողութիւնն եւ մեր ձեռնարկութեան մեծագործու-թիւնն բաղդատելով՝ մեր արտաքին հա-մեստ երեւութով, այնպէս ուզեցին հաս-կընալ եւ թէ հասկցընել, իբրեւ թէ մենք անկարող անձինքներ եղած ըլլանք թէ դրելու ու թէ խօսելու։

Ո՜վ «վիատեցուցիչ» անձինք, եկէ՛ք եւ տեսէք ի մօտուստ եւ ծաներ՝ո՛ւք զիս ու հիմնադիր եղբարցս իւրաքանչիւրին դատ դատ կարողութիւններն։ Արդեօք ի՞նչ օ-գուտ կը քաղէք դո՛ւք եւ ձեզ նմանք, քարոզ կարդելով ինքզինքնիդ՝ մեզի պէս «անվնաս եւ հայրենասէր» անձանց դէմ, զմեզ անկարող ցուցնելով սիրելի ազգայ-նոցս քով։ Ուրիշ դիտմունք մը չ'ունիք, եթէ ո՛չ՝ մեր ձեռքէն կորզել տալ «ըն-կերութեանս վարչութիւնն»։ Սակայն մենք՝ եղբա՛րք, բացարձակապէս կը մեր-ժինք որ եւ իցէ առաջարկութիւն, եւ բը-նաւ չ'երկնչիմք ո՛ր եւ իցէ զրպարտութե-նէն. վասն զի մեզ անկ է նորա կառավա-րութիւնն քան թէ այլուս ոք, առանց քուէարկութեան իշխելու իբրեւ «գե-բագոյն դլուխ» վարչութեանս։ Հիմնադիր եղբա՛րք, պատրաստ ըլլանք դիմադրելու առանց յուսահատութեան որ եւ իցէ խո-չընդոտից. արթուն կենանք՝ մեր արթնու-թիւնն մեղմով կեանք առած Վարդուհ-եան ընկերութեան «պահապան հրեշտա-կըն» պիտի ըլլայ. տիւ եւ դիշեր հսկենք անոր վրայ, մինչեւ որ զայն աւանդենք «վիճակաւ» ընտրեալ մեր յաջորդ պաշ-տօնատարց։

Ապահո՛վ ըլլանք, հիմնադիր եղբարք, որ մեր արդի կենաց մէջ զրպարտութեանց ու նախատանաց ենթակայ պիտի ըլլանք, եւ մինչեւ անդամ մեր գրութիւններն եւ նաեւ մեր ձիրքերնիս այլոց պիտի պատ-շաճեցնեն։ Հոգ չ'է. բայց միանդամ պաշ-տօնական ասպարիզէն հեռանանք, ամե-նայն կիրք եւ կուսակցութիւն ինքնին իսկ կը դադարին. մեր ութից անուանքն ա-պագայի անաչառ դատաստանն պիտի մըտ-նեն . . . ահա՛ դատաստան մի ուր ամէն բան կը դատուի անողորմաբար, եւ ապա-հով եմք որ պիտի արդարանանք նոյն դա-տաստանին մէջ։ Եղբա՛ր, ինչո՞ւ երկնչ-ինք. մեր ձեռնարկութեան հիմունքն հաստատուն անկիւնաքարերով հիւսուած են, եւ որուն քայքայումն անկարելի է։ Թէպէտեւ ուրնենք նորա ճարտարապետք սակայն ունինք մեզ դասակից ընկերք՝ ո-րոց լուսովն կրնանք կառավարել մեր ըն-կերութիւնն։

Ինչո՞ւ կը յապաղիք մեզ սիրելի եւ միանգամայն գաղափարակից ընկերք՝ Մը-խիթարեանց աշակերտեալքս, ինչո՞ւ ձեր եղբարց չ'էք օդներ, միթէ այսպէ՞ս ու-սաք, միթէ ա՞յսպէս աւանդեալ է ձեզ։ Օ՜ն անդր, առիք եղբարք ձեզ կառակար-եալ ձեռքերն մի՛ մերժէք. վասն զի նոյն վեհանձնական գործոյն վառաց ու նախա-տանաց պատասխանատուութիւնն հաւա-սարապէս պիտի կրենք ճակատներնուս վրայ, քանի որ այն անուն անջնջելի կերպով ստացած եմք . . . առիք եղբարք՝ ինչո՞ւ ձեր յարգն կը նսեմացնէք ձեր ան-տարբերութեամբն. եղբարք դուք միայն կարող էք զգալու՝ ինչ որ մենք կ'զդանք՝ խորհիլ՝ ինչ որ կը խորհինք. դուք միայն ունիք այն հաստատուն դաղափարն յա-ռաջդիմութեան, եւնաեւ ուսումնասի-րութեան, հայրենասիրութեան ու դաս-տիարակութեան վեհանձն հոգին։

Իսկ վերջին խօսքս ալ ձեզ կ'ուղղեմ, երիտասարդ Հայկազունք, չնորհակալ եմք որ զմեզ պատուեցիք մասնակցութեամբդ Վարդուհեան ընկերութեանս. բայց նե-րումն խնդրելով ձեզմէ, պիտի աշխատիմ ապացուցանելու՝ թէ որո՞նք են ու եղած են այն բնական սխալմունքներն որն որ ընդհանուր կերպով ժողովրդեանս կոդմա-նէ կը դործուին եւ դործուած են, եւ ո-րոնք պատճառ կ'ըլլան ու եղած են մինչեւ ցայսօր այնքան բաղմաթիւ ընկերութեանց քայքայման։ Եբբէք լսուած չ'է որ եւ իցէ ընկերութեան մը հիմնադիրք՝ իրենց ձեռ-քովն կանդնած չէնքն իւրեանց ձեռքովն կործանեն. բայց շատերն տեսած ենք, նաեւ ունենալով իրենց մէջ բաղմաթիւ աշխոյժ, եռանդոտ ընկերք, եւ դարձեալ քայքայուած են։ Ի՞նչ է ուրեմն նորա տր-խուր պատճառներն, որոնց կ'անհոգանանք առաջն առնելու եւ կամ արդիլելու։

Լուարո՛ւք, Հայկազունք։

Առաջին պատճառ. — Ռամիկ ժողո-վրդեան կողմանէ տղիտաբար չափազանց վստահութիւն ունենալն դիպուածով ի բախտէն նպաստեալ եւ հետեւաբար մեծ սեպուածներուն։

Երկրորդ պատճառ. — Անկեղծ՝ ու-սումնական երիտասարդաց, բախտին ա-նաչառ դլացմանէն՝ աղքատ ծնանելով, հե-տեւաբար իրենց հանճարն ու կարողու-թիւնն ոչինչ սեպուին ժողովրդեան առ-ջեւ։

Երրորդ պատճառ. — Ժողովրդեան անկարողութիւնն այս երկու դանազան դաս մարդկանց ըստ ինքեան ի՞նչ տար-բերութիւն ունենալն որոշելու տուրքէն զուրկ ըլլալն։

Չորրորդ պատճառ. — Ուսումնակա-նաց նուիրեալ քուէներն սխալ դաղափար-ներով ժողովրդեան կողմանէ անարժանից չնորհելով, ի՞նչ դէշութիւններ կրնայ ծա-գիլ՝ որոշել չկարենալն։

Կը յուսամ թէ բաւական բացատրեցի՝ բացատրել փափաքածներս, եթէ այսպէս դործադրուէր բոլոր ընկերութիւններն դեռ կանդուն կային, եւ մերինն իսկ երբեմն ալէկոծութեան չ'էր հանդիպեր։ Բայց մեր ընկերութիւնն պիտի ջանայ այս երկու մըշտատեւ եւ անմիարանելի բաժանմունք-ներն մի եւ նոյն պատուանդանի վրայ բաղ-ադեցնելու՝ դերեզմանական հաւասարու-թեան օրինօք։ Այսինքն մեր ընկերութեան անդամք, ընկերք ու ընկերուհիք կը պար-տին բոլոր իւրեանց տիտղոսներն մերկա-նալ արտաքոյ դրան ընկերութեանս, եւ իբրեւ լոկ համաքաղաքացի ներկայանալ ի ժողով։ Ահա մեր փափաքն . . , այս ըն-թացքով կրնանք մեր ձեռնարկութիւնն յառաջ մղել եւ անկործանելի դայն կար-դել։ Նաեւ նա ունի սկզբունք մի որն ա-ռանց նորա չկրնար ապրիլ, վասն զի նո-րա անունդն է, որ է քուէարկութիւն։ Ահա՛ սիրելի ընկերք. ահա՛ նոր դրութիւն մը հնոյն տեղ . . . նոյեմբերի սկիզբն ընդ-հանուր ժողովն պիտի գումարուի եւ պաշ-տօնատարց ընտրութիւնը պիտի սկսինք . . . Ո՜վ Աստուած, ահա խնդիր մի՝ որոյ անունն իսկ կը սարսափեցնէ զիս . . . . . Քուէարկութիւն եւ բացարձակ առաւելու-թիւն քուէից. . . . Հայկազո՛ւնք քաջ իսորհեցէք ունեցած սուրբ քուէներնուդ վրայ՝ զանոնք չը նուիրած, եւ այնպիսի անձանց չնորհենք զանոնք որ պատրաստ ըլլան ինքզինքնին զոհելու ընկերութեանս անուան. եթէ ակնածութիւն, շահ, կու-սակցութիւն, տիտղոս, ճոխութիւնն պաշ-տօն ունենան մեր քուէարկութեան ժա-մանակ մեր քուէներն արդէն իսկ պղծեալ են, եւ համոզուեցէք որ բուն առջի թըշ-նամին մենք եղած կ'ըլլանք Վարդուհեան ընկերութեան, եւ հետեւաբար պատաս-խանատու ապագայի առջեւ։

21 Օգոստոս 1871 Բերա.

Առժամանակեայ Ատենապետ
Եւ մին ի հիմնադրաց Վարդուհեան
Ընկերութեան.
Անտոն Ս. Պիւքմէճեան

ԻԼԱՆԱԹ

Մէքթէպլի Սուլթանինին պիրինճի վէ իքինճի սընրքինտան օլան շակիր-տանըն էօնիւմիզտէքի ելլուլու բու-մինին 11 ինճի բազար իրթէսի կիւ-նիւ վէ 3 իւնճիւ վէ 4 իւնճիւ սընրքի-տաքիլէրին 12 ինճի սալը կիւնիւ, վէ 5 ինճի վէ 6 ընճը սընրքիտա օլան թալէպէնին 13 իւնճիւ չարշամպա կիւ-նիւ, վէ 7 ինճի սընրքի շակիրտանը ի-լէ եէնի կէլէն թալէպէնին 14 իւնճիւ բէրշէմպէ կիւնիւ մէքթէպի մէզպու-րէ կէլմէլէրի, մէքթէպ իտարէսի ճա-նիպինտէն իլան օլունուր։

ՀՌՈՎՄԱՑ

ԲԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԻՆ ԿԱՐԾԵՑԵԱԼ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Տետր առաջին

Պու իսմտէ պիր բիսալէճիք օլուպ, Պողազ իչինին պագը դալապալըդլը մահէլլէրինին բօսթա մէրքէզլէրին-տէ վէ Պէյօղլու թիւթիւնճիւլէրի ի-լէ քէօբրիւ պաշընտաքի դուլ իպէտէ վէ հէր զազէթա սաթըճը լարը եանըն-տա պուլունուպ, 40 ար բարայա սա-թըլմագտա տըր։

ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

Մէգքիւբ Էրմէնիճէ քիթապճրգ Մ. Յ. Զօլագեան էֆէնտինին թէլիֆկէրտէսի օ-լարագ 240 սահիֆէտէն իպարէթ տիր, վէ Հայկ զէմանընտան պաչլայարագ, թա-բիւիի Խսէվիյէնին 1870 ինճի սէնէսինէ տէ-կին սէպգաթ իտէն վուգուաթը ազիմէյի մուխթասար սուրէթտէ նագլ ու հիքեայէ իթմիշ օլտուղունտան, չիմտիյէ գատար չըգան մուխթասար Էրմէնի թէվարիխլէր իչինտէ, պու քիթապ տահա միւքէմմէլ սայրլապիլէճէյինտէն, մէքթէպլէրտէ թէսա-րիս օլունսա ֆայիտէտէն խալի օլմագ զանն իտէրիգ։

Ֆիյաթը պիր չարեէք մէճիտիյէ տիր։

ԲԱԲԱՍԼԱՐ

Հեթում Պ. Ալիշան իմզասը իլէ 30 սա-հիֆէտէն իպարէթ վէ թիւրքճէ լիսան իւզրէ եազըլմըշ պիր բիսալէճիք տիր պու-քի, քիթապճըլարտա 60 ար փարայա սաթըլմագ-տա տըր։

Ասիթանէտէ Պապը Ալի իթթիսալինտէ օլուպ, Ազիզիյէ ճատտէսինամ մահալտէ, 3 նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա, օտալարա տէօչէնմէք իչին քիւլլիյէթլիս-մուչէմմա տէբօղիթօսու օլտուղունտան պունլար իբի նէվի օլուպ, պիր նէվի-նին էնի պէչ պուչուգ տիկէրին էնի սէ-քիզ պուչուգ արշին վէ էնվաի տիւր-լիւ էօրնէքլի օլարագ, բէք էնվէն պահա իյէ ֆիրուխթ օլունմագտա օլտուղու, քէ-զալիք մէգքիւբ մաղազատա ալա իրէքլի նէվ պէ նէվ չէմսիյէլէր տախի սաթըլմագ-տա տըր։

ԷՀԶԱԽԱՆԷՅԻ ԱՖԻԹԱՊ
Վ. ԾԱՆՆԻ

Սթանպոլ Քէօբրիւ պաչը Նօ. 7—8
վէ Պէյօղլու Աղաճամի ճատտէսի Նօ. 77.

Սաթըշ բէչին ֆիյ զայէթ էհվէն.

Մէգքիւբ էհզախանէլէրտէ սարֆ օ-լունմագտա օլան պիլ ճիւլէ քիմիէվի վէ էտվիյէ վէ էտվաթի միւթէնէվիա, Էվ-բօքանին էն մէչհուր վէ միւթէպէր ֆաղ-րիդալարընտան ճէլպ իլէ, հէր նէվ էհզա վէ մուալիճէլէրին խալխի օլարագ, հէր վազրթ հաղբը վէ սիրաթլա թէրթիպ վէ թէրքիպ օլունմագտա օլտուղու վէ էնվայի մատէն սուլարընին թազէ օլմագ իւզրէ պէհէր հաֆթա բօսթա վաբօրուլլա կէթիրիլմէքտէ, վէ թէէսիրի միճէրրէպ վէ թէճրիպէլի օլան Նօրվէճիանին Քը-րիսթիանիա ատասընին խալխի օլարագ Մօրինա պալըզը ճիյէրի եազընին պիր դաչ նէվի, վէ Պօրտօ վէ Մաճար վէ Ըս-բանեանին զընա զընալը վէ չէլիքլի վէ սատէ էնվայի չարապարը, վէ հէր նէվ չուրուպարը, վէ չիդօլաթա, վէ բէք ալա չայ, վէ զայէթ էհվէն սուրէթլէ-աղ վազրթտա էհզա իլէ եաբրլրը պուղ վէ տօնտուրմա մաքինալարը, վէ էնվայի գօգուլու բուհլար վէ բօմատալար վէ սա-յիրէնին բէրէքէնթէ վէ թօքտան խտխա-լաթ վէ իխրաճաթընը մանթլուպ, վէ սը-բարըշ պուլուրան պէվաթա քէմալի սու-հուլէթ վէ էմնիյէթլէ տէսթիրէս օլաճագ-լարը խասէթէն իլան օլունուր։

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ԴԱՋԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Դ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2